

APSTIPRINĀTS

SIA "Zemgales EKO"
kapitāla daļu turētāja pārstāve
_____ I.Škutāne

Jelgavā, 2020.gada 26.novembrī
(ārkārtas dalībnieku sapulces protokols Nr.3/2020)

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Zemgales EKO”

Vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.–2023.gadam

Jelgava, 2020

Saturs

1. Vispārīga informācija par SIA “Zemgales EKO”	4
1.1. Kapitālsabiedrība un tās vadība	4
1.2. Kapitālsabiedrības organizatoriskā struktūra	4
1.3. Uzdevumi un funkcijas	5
1.4. Samaksātie nodokļi un nodevas	6
1.5. Pašvaldības piešķirtais finansējums	7
1.6. Kapitālsabiedrības līdzšinējā darbība	8
1.7. Pakalpojumu apraksts un izcenojumi	10
1.8. Ilgtermiņa saistības	11
1.8.1 Šķirošanas līnija	11
1.8.2 Sadzīves atkritumu poligona „Brakšķi” 1.kārtas krātuves rekultivācija	11
1.9. Šķiroto atkritumu plūsmas analīze	12
1.10. Vēsturiskie finanšu dati	13
1.11. SIA “Zemgales EKO” sadarbības partneri	15
2. Nozares apraksts, tās tendences un to analīze	16
2.1. Zemgales reģiona teritorija un iedzīvotāji	18
2.2. Zemgales atkritumu apsaimniekošanas sistēmas raksturojums	19
2.3. Atkritumu sastāva novērtējums	19
2.4. Atkritumu daudzuma un sastāva prognoze	21
3. Kapitālsabiedrības attīstības stratēģija	23
3.1. Stratēģijas izstrādes pamatnostādnes	23
3.2. Kapitālsabiedrības misija, vīzija un vērtības	23
3.3. Kopējais stratēģiskais ietvars	24
4. Kapitālsabiedrības stipro un vājo pušu analīze (SVID)	26
5. Risku analīze	27
6. Finanšu darbība	29
6.1. Finanšu mērķi un darbības efektivitāti raksturojošie rādītāji	29
6.2. Finanšu prognožu apraksts un pamatojums	29
6.3. Peļņas vai zaudējumu aprēķina prognoze	30
6.4. Bilances prognoze	31
6.5. Kapitālsabiedrības stabilitāti raksturojošie rādītāji	31
6.6. Kapitālsabiedrības stratēģiskie mērķi	33
7. Stratēģijas aktualizēšana un realizācijas kārtība	34

Ievads

SIA "Zemgales EKO" (turpmāk arī Kapitālsabiedrība) vidēja termiņa darbības stratēģija (turpmāk arī – stratēģiskās attīstības plāns) ir izstrādāta laika posmam 2021.–2023. gadam un sagatavota, pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 57.pantā noteiktajām prasībām.

Vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes mērķis ir sagatavot pilnvērtīgu pārskatu par Kapitālsabiedrības esošo darbību un plānoto stratēģisko virzību vidējā pārskata termiņā.

Izstrādājot SIA “Zemgales EKO” stratēģiskās attīstības plānu, ir ņemti vērā Jelgavas pilsētas attīstības plānošanas dokumenti:

1. Jelgavas pilsētas ilgtermiņa attīstības stratēģija 2007.-2020.gadam, kurā Jelgavas ilgtermiņa attīstības 3.prioritāte ir Pilsēta ar mūsdienīgu un ilgtspējīgu dzīves vidi
2. Jelgavas pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam, kurā viena no rīcībpolitikām ir kvalitatīva un droša pilsētvide. Tās mērķis ir veidot kvalitatīvu dzīves, darba un atpūtas telpu pilsētas iedzīvotājiem un viesiem. Rīcībpolitika vērsta uz kvalitatīvu un daudzveidīgu komunālo pakalpojumu nodrošināšanu (ūdensapgāde, kanalizācija, atkritumu apsaimniekošana, siltumapgāde, gāzes un elektroapgāde, apbedīšanas pakalpojumi).

Izstrādājot stratēģiskās attīstības plānu, ir ņemti vērā šādi nozīmīgākie pieņēmumi plānošanas periodam – netiek mainīti SIA “Zemgales EKO” uzdevumi un funkcijas un netiek būtiski mainīta nodokļu politika valstī.

Stratēģiskās attīstības plāna īstenošanas priekšnosacījumi ir stabila valsts ekonomiskā situācija un Jelgavas pilsētas pašvaldības atbalsts.

1. Vispārīga informācija par SIA “Zemgales EKO”

1.1. Kapitālsabiedrība un tās vadība

Vēsturiski „Zemgales EKO” kā Jelgavas un Bauskas pašvaldību kopīga aģentūra tika izveidota 2004.gada 6.jūlijā. Galvenais aģentūras dibināšanas mērķis – atkritumu apsaimniekošanas organizēšana Zemgales reģionā, tai skaitā, projekta „Zemgales reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošana Latvijā” īstenošana. Projekta īstenošana tika uzsākta 2006.gadā, kur 80% no attiecināmajām izmaksām sedza Eiropas Savienības (turpmāk – ES) Kohēzijas fonds.

2009.gada 11.novembrī Jelgavas pilsētas pašvaldības un Bauskas novada pašvaldības dibināta kapitālsabiedrība SIA “Zemgales EKO” ir aģentūras tiesību, saistību un mantas pārņēmēja. 2016.gada 20.septembrī reorganizācijas procesa rezultātā par SIA “Zemgales EKO” vienīgo dalībnieci kļuva Jelgavas pilsētas pašvaldība, Bauskas novada pašvaldībai pārstājot būt par SIA “Zemgales EKO” dalībnieci un nodalot dalībnieku ieguldīto mantu.

SIA “Zemgales EKO” pamatkapitāls ir EUR 2845. 100% kapitāla daļas pieder Jelgavas pilsētas domei. Pamatkapitāls ir sadalīts 2845 kapitāla daļās, 1 daļas nominālvērtība ir EUR 1.00.

SIA “Zemgales EKO” augstākā pārvaldes institūcija ir dalībnieku sapulce. Dalībnieku sapulces kompetencē esošos lēmumus pieņem kapitāla daļu turētāja pārstāvis.

Valde ir Kapitālsabiedrības izpildinstitūcija, kas vada un pārstāv sabiedrību. Valdes sastāvā ir viens valdes loceklis. Valdi ievēlē Dalībnieku sapulce. Valdes locekli ievēlē amatā uz pieciem gadiem.

1.2. Kapitālsabiedrības organizatoriskā struktūra

SIA “Zemgales EKO” ir Jelgavas pilsētas pašvaldības kapitālsabiedrība, kuru uz statūtu pamata vada un pārstāv Kapitālsabiedrības valdes loceklis.

Kapitālsabiedrības administrāciju veido finanšu direktors un ražošanas direktors.

Sadzīves atkritumu šķirošanas laukumos darbu nodrošina sadzīves atkritumu šķirošanas laukumu dežuranti, savukārt šķirošanas līnijā: presēšanas iekārtas operators – atkritumu šķirotājs, šķirošanas līnijas iekrāvēja operators, atkritumu šķirotāji, uzskaites operators – kasieris.

Jelgavas pilsētā sabiedrisko tualetu darbu nodrošina tualetes dežuranti.

Klaiņojošo vai bezpalīdzīgā stāvoklī nonākušo dzīvnieku izķeršanu un, ja nepieciešams, eitanāziju, kā arī savvaļas dzīvnieku liķu savākšanu un iznīcināšanu nodrošina dzīvnieku ķērāji.

1.3. Uzdevumi un funkcijas

Kapitālsabiedrības komercdarbības veidi:

1. Atkritumu apstrāde un izvietošana (NACE 38.2).
2. Sanitārija un citi atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi (NACE 39).

Kapitālsabiedrībai ir izsniegtas:

1. A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr.JE13IA0004 “Brakšķi”, Līvberzes pag, Jelgavas novads;
2. C kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr.JE15AA0009 – Salnas iela 20 un Paula Lejiņa iela 6, Jelgavā;
3. B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr.JE12IB0032 Ganību ielā 84, Jelgavā.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu un likumu “Par pašvaldībām” starp SIA “Zemgales EKO” un Jelgavas pilsētas domi 26.11.2009. ir noslēgts deleģēšanas līgums, saskaņā ar kuru Jelgavas pilsētas dome deleģē SIA “Zemgales EKO”:

1. veikt Jelgavas pilsētas administratīvajā teritorijā likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajā pašvaldības funkcijā (gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību) ietilpstošo pārvaldes uzdevumu – sanitārās tīrības uzturēšana Jelgavas pilsētas administratīvajā teritorijā:

- 1.1. Organizēt talkas;
- 1.2. Likvidēt nesankcionētās atkritumu izgāztuves;
- 1.3. Nodrošināt ar pagaidu darbiem bezdarbniekus un citas normatīvajos aktos noteiktās personas nodarbinātības pasākumu ietvaros;
- 1.4. Organizēt pārvietojamo tualesu un atkritumu konteineru izvietošanu publiskos pasākumos;
- 1.5. Organizēt publisko tualesu apsaimniekošanu.

2. nodrošināt ES Kohēzijas fonda projekta “Zemgales reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošana Latvijā” īstenošanas rezultātā izveidoto sadzīves atkritumu poligona “Brakšķi” 1.kārtas krātuves, sadzīves atkritumu šķirošanas laukuma Ganību ielā 84, Jelgavā un dalīto atkritumu vākšanas punktu apsaimniekošanu;

3. likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktajā pašvaldības funkcijā (organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus) ietilpstošo pārvaldes uzdevumu – nodrošināt sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta “Dalītās atkritumu vākšanas punktu izveide Jelgavas pilsētā” īstenošanas rezultātā ierīkotajos sadzīves atkritumu šķirošanas laukumos Paula Lejiņa ielā 6, Salnas ielā 20, Ganību ielā 84, Jelgavā;

4. Dzīvnieku aizsardzības likuma 8. panta trešajā daļā un 39.pantā noteikto pašvaldības funkcijas izpildi dzīvnieku labturības jomā - organizēt Jelgavas pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā:

4.1. klaiņojošo vai bezpalīdzīgā stāvoklī nonākušo dzīvnieku izķeršanu un, ja nepieciešams, eitanāziju, kā arī savvaļas dzīvnieku līķu savākšanu un iznīcināšanu;

4.2. pirmās neatliekamās veterinārmedicīniskās palīdzības sniegšanu atrastajiem bezpalīdzīgā stāvoklī nonākušajiem dzīvniekiem.

Uz deleģēšanas līguma pamata starp Jelgavas pilsētas domi un SIA “Zemgales EKO” katru gadu tiek slēgts līgums par dotācijas piešķiršanu par pašvaldības finansējuma piešķiršanu deleģēto uzdevumus izpildei.

SIA “Zemgales EKO” apsaimnieko:

- Sadzīves atkritumu šķirošanas laukumus Jelgavā - Ganību ielā 84, Paula Lejiņa ielā 6 un Salnas ielā 20;
- Sabiedriskās tualetes - Lielajā ielā 1, Uzvaras ielā 1, Pārmiju ielā 2, Pulkveža O. Kalpaka ielā 2, Pasta ielā 24B, Raiņa parkā un Pasta salā.

1.4. Samaksātie nodokļi un nodevas

1.1. tabula. SIA “Zemgales EKO” veiktās iemaksas valsts vai pašvaldību budžetā, EUR

Nodokļa veidi	2016	2017	2018	2019
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	47 198	45 870	40 296	38 281
Sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	100 004	75 455	92 514	89 260
Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva	210	173	186	183
Dabas resursa nodoklis	204 690	27 525	136	28
Pievienotās vērtības nodoklis	145 329	29 927	18 017	35 427
Nekustamā īpašuma nodoklis	691	614	614	614
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	0	0	31	19
Kopā:	498 122	179 564	151 794	163 812

1.5. Pašvaldības piešķirtais finansējums

1.2. tabula. SIA "Zemgales EKO" piešķirtais pašvaldības finansējums pa mērķiem, EUR

Finansējuma mērķis	2016			2017			2018			2019		
	Saņemts	Pašu ieņēmumi	Izlietots	Saņemts	Pašu ieņēmumi	Izlietots	Saņemts	Pašu ieņēmumi	Izlietots	Saņemts	Pašu ieņēmumi	Izlietots
1. Pilsētas labiekārtošana un sanitārā tīrība	188 065	13 092	213 303	210 483	12 764	221 375	249 821	13 765	243 550	245 016	17 402	227 873
1.1. Publisko tualetu uzraudzība un apsaimniekošana	106 461	13 092	115 388	113 030	12 566	133 939	137 009	13 765	150 228	137 010	17 402	139 649
1.2. Pārvietojamo tualetu un atkritumu konteineru izvietošana svētku pasākumos	28 301	0	56 393	34 150	0	22 937	45 510	0	38 407	46 810	0	34 679
1.3. Nesankcionētu atkritumu izgāztuvju likvidēšana	33 000	0	38 083	33 000	198	56 917	47 000	0	45 437	37 008	0	39 436
1.4. Talku organizēšana	20 303	0	3 449	20 303		7 582	20 302	0	9 478	20 294	0	10 539
1.5. Sadzīves atkritumu poligona "Brakšķi" 1.kārtas krātuves apsaimniekošana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 894	0	3 570
2. Sadzīves atkritumu šķirošanas laukumu apsaimniekošana	99 836	5 893	95 506	123 807	4 258	124 131	143 872	-3 450	180 656	153 872	206	176 161
3. Administrācijas izmaksas deleģēto funkciju veikšanai	12 170	0	24 512	29 085	0	35 509	49 893	0.00	50 142	57 758	0	61 093
4. Dzīvnieku labturības nodrošināšana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36 985	760	34 518
5. SVIN monitoringa ziņojuma izstrāde	0	0	0	0	0	0	3 273	0.00	2 705	0	0	0
Kopā	300 071	18 985	333 331	353375	17 022	381015	446 859	10 315	477 053	493 631	18 367	499 645

1.6. Kapitālsabiedrības līdzšinējā darbība

SIA "Zemgales EKO" darbības mērķis ir sadzīves atkritumu poligona, sadzīves atkritumu šķirošanas laukumu apsaimniekošana atbilstoši normatīvo aktu prasībām, atkritumu šķirošanas un sanitārās tīrības nodrošināšana Jelgavas pilsētas teritorijā.

SIA "Zemgales EKO" galvenie darbības virzieni:

1. sadzīves atkritumu poligona „Brakšķi” 1.kārtas krātuves, sadzīves atkritumu šķirošanas laukumu un sadzīves atkritumu šķirošanas kompleksa apsaimniekošana;
2. Jelgavas pilsētas labiekārtošanas un sanitārās tīrības nodrošināšana;
3. klaiņojošo vai bezpalīdzīgā stāvoklī nonākušo dzīvnieku izķeršana un, ja nepieciešams, eitanāziju, kā arī savvaļas dzīvnieku līķu savākšanu un iznīcināšanu.

Galvenās prioritātes, veicot sadzīves atkritumu poligona „Brakšķi” apsaimniekošanu:

1. nodrošināt poligona darbības atbilstību normatīvo aktu un vides aizsardzības prasībām;
2. nodrošināt, lai sadzīves atkritumu poligona apsaimniekošanas rezultātā tiktu īstenoti projekta Nr.2004/LV/16/C/PE/005 „Zemgales reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošana Latvijā” mērķi.

SIA "Zemgales EKO" vides stāvokļa monitoringu veic atbilstoši A kategorijas piesārņojošās darbības Nr.JE13IA0004 un A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujai Nr.JE13IA0002.

Sadzīves atkritumu šķirošanas kompleksa (sadzīves atkritumu šķirošanas laukums un šķirošanas līnija) Ganību iela 84, Jelgavā galvenās darbības prioritātes:

1. nodrošināt atkritumu šķirošanas kompleksa darbības atbilstību normatīvo aktu un vides aizsardzības prasībām;
2. dalīti savākto atkritumu apjoma palielināšana.

1.3. tabula. Dalīti savākto atkritumu daudzumi un veidi no sadzīves atkritumu šķirošanas laukumiem 2019.gadā, tonnas

Šķiroto atkritumu nosaukums	P. Lejiņa iela 6	Salnas ielā 20	Ganību ielā 84
Kartona, papīra iepakojums	15.000	23.160	21.080
Jauktais iepakojums	18.840	10.000	24.000
Stikla tara	57.580	58.670	71.270
Logu stikls	11.100	18.180	9.100
Metāls	2.254	2.303	2.055
EEIA	36.623	25.733	34.204
Luminiscētās lampas	0.397	0.147	2.727
Riepas	8.000	5.000	54.960
Bioloģiski noārdāmie atkritumi	341.140	319.64	234.68

Šķiroto atkritumu nosaukums	P. Lejiņa iela 6	Salnas ielā 20	Ganību ielā 84
Plastmasas iepakojums	0.580	1.580	24.000
Metāla iepakojums	0.020	0.025	0.000
Papīrs, kartons	0.940	0.000	17.800
Baterija	0.000	0.000	0.945

SIA “Zemgales EKO” katru gadu slēdz līgumus ar juridiskām personām par atkritumu šķirošanu un sašķiroto atkritumu savākšanu Jelgavas pilsētā.

SIA “Zemgales EKO” organizē dažādus izglītojošus pasākumus par atkritumu šķirošanu un pārstrādi Jelgavā, piemēram:

1. SIA “Zemgales EKO” sadarbībā ar Latvijas Zaļo fondu organizē labai draudzīgu akciju **“Dod riepām otru dzīvi!”**. Šīs akcijas laikā vairākos laukumos Latvijā ikvienam iedzīvotājam ir iespēja nodot vecās riepas bez maksas.
2. Skolnieki no Jelgavas pilsētas un vairākiem Zemgales reģiona novadiem apmeklē šķirošanas kompleksu un sadzīves atkritumu šķirošanas laukumu Ganību iela 84, kur var gūt izpratni par izlietoto otrreiz izmantojamo materiālu dalītu vākšanu un šķirošanu, bīstamo atkritumu klasēm, veidiem, utilizācijas un pārstrādes veidiem.

SIA “Zemgales EKO” ir izveidota sadarbība ar Nodarbinātības valsts aģentūru par mērķa grupas bezdarbnieku nodarbināšanu Eiropas Sociāla fonda projekta „Subsidētās darbavietas bezdarbniekiem” Nr.9.1.1.1/15/I/001 ietvaros. Pasākuma laikā ir izveidotas 3 jaunas darba vietas, lai veicinātu bezdarbnieku iekļaušanos sabiedrībā un iekārtošanos pastāvīgā darbā.

SIA “Zemgales EKO” ir izveidota sadarbība ar Valsts probācijas dienesta Zemgales reģiona teritoriālo struktūrvienību, lai cilvēkiem organizētu audzināšanas rakstura piespiedu līdzekļa - sabiedrisko darbu izpildi. SIA “Zemgales EKO” 2019.gadā 12 cilvēkiem nodrošināja sabiedrisko darbu izpildi.

Kopš 2019.gada 1.jūlija SIA “Zemgales EKO” veic klaiņojošo vai bezpalīdzīgā stāvoklī nonākušo dzīvnieku izķeršanu un, ja nepieciešams, eitanāziju, kā arī savvaļas dzīvnieku līķu savākšanu un iznīcināšanu. Šī funkcija tika pārņemta no Jelgavas pilsētas pašvaldības iestādes “Pilsētsaimniecība”. Šajā laikā SIA “Zemgales EKO” dzīvnieku ķērāji izbrauca kopumā uz 330 izsaukumiem, kuru laikā tika notverti un nogādāti uz Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātes Mazo dzīvnieku patversmi:

- 112 kaķi, no kuriem 6 ir atdoti īpašniekiem, 39 ir atstāti adoptcijai un 59 eitanizēti;
- 44 suņi, no kuriem 18 ir atdoti īpašniekiem, 19 ir atstāti adoptcijai un 5 eitanizēti;
- 10 citi klaiņojošie dzīvnieki, no kuriem 1 ir atstāts adoptcijai, 7 palaisti savvaļā un 2 eitanizēti.

1.7. Pakalpojumu apraksts un izcenojumi

SIA "Zemgales EKO" Jelgavā ir izveidojis trīs sadzīves atkritumu šķirošanas laukumus – Salnas ielā 20, Paula Lejiņa ielā 6 un Ganību ielā 84. Šajos laukumos Jelgavas iedzīvotāji nelielos daudzumos var bez maksas nodot:

1. papīru – avīzes, žurnālus, grāmatas, kartona iepakojumu, izskalotas sulu, piena pakas;
2. PET dzēriena pudeles, plēves iepakojumu, sadzīves ķīmijas un kosmētikas plastmasas pudeles, vējstikla šķidruma un dzesēšanas šķidruma izlietotās kanniņas, "big bag" maisus;
3. stikla taru, logu stiklu;
4. metālu, metāla dzērienu iepakojumu;
5. dārzu atkritumus, koksnes (zarus un kokus);
6. luminiscētās lampas;
7. elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus tikai neizjauktā veidā;
8. apavus;
9. sadzīves bīstamos atkritumus - baterijas, eļļas, eļļas filtri.

Sadzīves atkritumu šķirošanas laukumā Ganību ielā 84, Jelgavā juridiskās personas var nodot:

1. sašķirotas otrreizējās izejvielas - bez maksas;
2. luminiscētās lampas - 0,90 EUR/kg (bez PVN);
3. nodod luminiscētās lampas un elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus tiek noformēta Bīstamo atkritumu pavadzīme - 5.00 EUR (bez PVN).

sadzīves atkritumu šķirošanas laukumos pieņem vieglo automašīnu nolietotās riepas par maksu atkarībā no riepu diametra 1,90 līdz 2,70 eiro (t.sk. PVN) gabalā.

ZEKO citi maksas pakalpojumi (bez PVN):

1. makulatūras presēšanu ar ķīpošanas presi - 17,42 EUR/t;
2. auto svaru izmantošanu - 1,71 EUR/svēršanas reize;
3. dokumentu smalcināšana - 0,24 EUR/kg;
4. klaiņojošo dzīvnieku izķeršana - 36,96 EUR/izsaukums.

ZEKO ar Jelgavas pilsētas pašvaldības uzdevumā Jelgavas pilsētā apsaimnieko septiņas sabiedriskās tualetes, no kurām viena ir sezonāla. Ieejas maksa sabiedriskajā tualetēs noteikta EUR 0,30. Skolēniem, uzrādot apliecību, EUR 0,10, bet bērni līdz septiņu gadu vecumam un personas ar invaliditāti no ieejas maksas ir atbrīvoti. Pasta salā sabiedriskā tualete apmeklētājiem pieejama bez maksas.

Pamatojoties uz starp Jelgavas pilsētas pašvaldību un ZEKO noslēgto deleģēšanas līgumu un ikgadējiem dotāciju līgumiem, ZEKO apkalpo Jelgavas pilsētas rīkotos publiskos pasākumus, nodrošinot atkritumu konteineru un pārvietojamu sanitāro mezglu izvietojumu to norises vietās; organizē talkas pilsētas teritorijā, kā arī likvidē nelegālas izgāztuves.

1.8. Ilgtermiņa saistības

1.8.1 Šķirošanas līnija

Iekārta nodota ekspluatācijā 2008.gada 1.oktobrī. Līdz 2009.gada 31.decembrim šo objektu apsaimniekoja SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi”, bet no 2010.gada 1.janvāra iekārtu apsaimnieko ZEKO. Dalīti savāktu atkritumu pieņemšanas, uzglabāšanas laukuma un angāra ar atkritumu šķirošanas līniju Ganību ielā 84, Jelgavā darbībai Jelgavas Reģionālā vides pārvalde 2012.gada 17.decembrī ir izsniegusi atļauju B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. JE12IB0032. Atļauja izsniegta uz iekārtas visu darbības laiku.

Šķiroto atkritumu savākšanas laukumā un šķirošanas un pārkraušanas centrā tiek veiktas šādas darbības:

- 1) Dalīti savāktu sadzīves atkritumu (papīrs, kartons, plastmasa) šķirošana un presēšana
- 2) Dalīto atkritumu šķirošana un presēšana angārā (1848 m²).
- 3) Dalīto atkritumu savākšana, uzglabāšana un pārkraušana laukumā (630m²)

1.8.2 Sadzīves atkritumu poligona „Brakšķi” 1.kārtas krātuves rekultivācija

2018.gadā tika veikta sadzīves atkritumu poligona „Brakšķi” 1.kārtas krātuves rekultivācija, realizējot projektu "Sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona "Brakšķi" (1.kārtas) rekultivācija", ievērojot starptautiskos, ES un Latvijas Republikas noteiktos vides aizsardzības normatīvus, nodrošinot atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna izpildi 2008.–2013.gadam un 2013.–2020.gadam, tika rekultivēts atkritumu apglabāšanas poligons, samazinot atkritumu apglabāšanas poligona negatīvo ietekmi uz cilvēka veselību un vidi (augšni, pazemes un virszemes ūdeņiem un gaisu). Projektu SIA “Zemgales EKO” realizēja sadarbībā ar Latvijas vides aizsardzības fonda administrāciju.

Projekta rezultātā sadzīves atkritumu poligonā „Brakšķi” tika izveidots atkritumu apglabāšanas poligons „Brakšķi” 175 000 m³ platībā, kas ir līdz 18,53 metriem augsts, bet apglabāto atkritumu blīvums sasniedz 1547.48 kg/m³. Darbu ietvaros tika veikta atkritumu līdzināšana, vaļņa izveide, vienlaicīgi nodrošinot drenāžas izbūvi un pret infiltrācijas slāņa

ieklāšanu; notek kanalizācijas izveide; kā arī mitrināšanas un gāzes sistēmas izbūve. Veikta arī rekultivētā poligona pārklāšana ar auglīgu grunti un apzaļumošana 6800 m² platībā.

1.9. Šķiroto atkritumu plūsmas analīze

2008.gadā projekta “Zemgales reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošana Latvijā” īstenošanas rezultātā Jelgavas pilsētā ir izbūvēti 113 dalīto atkritumu vākšanas punkti (turpmāk - DAV) un darbojas trīs sadzīves atkritumu šķirošanas laukumi - Paula Lejiņa ielā 6, Salnas ielā 20 un Ganību ielā 84, ko apsaimnieko SIA “Zemgales EKO”. DAV punktos ir izvietoti trīs 1.1 m³ plastmasas konteineri;

- dzeltenas krāsas konteiners paredzēts plēves, plastmasas, papīra un kartona iepakojuma savākšanai;
- zaļas krāsas konteiners paredzēts stikla iepakojuma savākšanai,
- melnas krāsas konteiners nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanai.

Šobrīd Jelgavas pilsētā pie daudzīvokļu mājām izveidoti 154 dalīto atkritumu savākšanas punkti

Atbilstoši normatīvajiem aktiem, SIA “Zemgales EKO” apsaimniekotajos DAV punktos un laukumos tiek nodrošināts: ūdensnecaurlaidīgs laukuma virsmas segums un infrastruktūra transportlīdzekļiem. Papildus sadzīves atkritumu šķirošanas laukumos tiek nodrošināta atkritumu savākšanas laukuma platība, kas ļauj izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus (arī pašpresējošos konteinerus) plastmasas atkritumiem un iepakojumam, papīram un kartonam, stikla iepakojumam un cita veida stikla atkritumiem, sadzīves bīstamajiem atkritumiem un videi kaitīgo preču atkritumiem. Sadzīves atkritumu šķirošanas laukumi ir iezogoti un apgaismoti.

Sadzīves atkritumu šķirošanas laukumos no iedzīvotājiem bez maksas tiek pieņemti sašķiroti atkritumi, kam jābūt tīriem un sašķirotiem, t.i., bez sadzīves atkritumu piejaukuma. Laukumos strādā laukuma dežuranti, kuri palīdz iedzīvotājiem pareizi izvietot sašķirotos atkritumus pa attiecīgajiem konteineriem.

1.6. tabula SIA “Zemgales EKO” apsaimniekotajos laukumos Jelgavā dalīti savāktais atkritumu daudzums, tonnas

Atkritumu veidi	2013	2014	2015	2016	2017
Papīrs un kartons	680.01	780.38	798.79	807.08	1026.26
Plastmasa	119.7	176.1	193.48	291.95	1062.32
Metāls	9.16	15.3	13.74	18.00	14.43
Stikls	226.3	396.66	247.79	501.59	689.49
Koksne	0	95	20.6	563.8	489.46
EEIA	28.4	51.17	64.08	69.37	85.82
Nolietotas riepas	39.44	50.78	65.89	43.84	42.5

1.10. Vēsturiskie finanšu dati

1.7. tabula. SIA “Zemgales EKO” bilance, EUR

Bilances posteņi	2016	2017	2018	2019
Ilgtermiņa ieguldījumi	100 838	95 645	360 980	364 517
Apgrozāmie līdzekļi	316 651	186 923	105 124	142 287
t.sk. Krājumi	1 924	1 707	404	372
t.sk. Debitori	160 047	90 515	39 365	39 102
t.sk. Naudas līdzekļi	154 680	94 701	65 355	102 813
Aktīvs kopā	417 489	282 568	466 104	506 804
PAŠU KAPITĀLS	288 911	197 629	139 888	190 117
t.sk. Pamatkapitāls kopā	2 845	2 845	2 845	2 845
t.sk. Rezerves kopā	1	1	1	1
t.sk. Iepriekšējo gadu nesadalīta peļņa	396 914	286 065	194 783	137 042
t.sk. Pārskata gada nesadalīta peļņa	-110 849	-91 282	-57 741	50 229
Uzkrājumi	3 683	0		
Ilgtermiņa kreditori	0	0	264 109	254 896
Īstermiņa kreditori	124 895	84 939	62 107	61 791
Pasīvs kopā	417 489	282 568	466 104	506 804

Saskaņā ar 2011.gada 27.decembra MK noteikumu Nr.1032 „Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi”, sadzīves atkritumu poligonos „Brakšķi” un „Grantiņi” jāveido poligonu gāzu savākšanas sistēmas. Projekta Nr.2004/LV/16/C/PE/005 „Zemgales reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošana Latvijā” nosacījumi paredz, ka poligonos savāktā gāze jāsadedzina. 2016.gadā SIA “Zemgales EKO” reorganizācijas procesa ietvaros, sadzīves atkritumu poligonā “Grantiņi” , izveidoto Gāzes utilizācijas sistēmu nodeva tālākai uzraudzībai un lietošanai SIA “Vides serviss” par kopējo vērtību EUR 65 578, kā rezultātā pamatlīdzekļu izveidošanas izmaksas samazinās. Kapitālsabiedrības uzskaitē paliek Gāzes utilizācijas sistēma sadzīves atkritumu poligonā Brakšķi – EUR 92 658 vērtībā, līdz kalna rekultivācijas procesa noslēgumam.

Pamatojoties uz noritējušo 2016.gadā reorganizāciju, visi Kohēzijas fonda pamatlīdzekļi ir novirzīti pēc piederības Jelgavas pilsētas domei un Bauskas pilsētas domei, bez atlīdzības.

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 41.panta otro daļu, poligonu darbības laikā ir jāuzkrāj līdzekļi poligonu rekultivācijai un slēgšanas monitoringam. 2016.gada 31.martā slēdza atkritumu apglabāšanas poligonu „Brakšķi”, jo tā uzkrājumu tilpums tika piepildīts un tālāka atkritumu apglabāšana nav iespējama, kā rezultātā uzkrātos līdzekļus poligona „Brakšķi” rekultivācijai pārskaitīja Jelgavas novada domei, poligona rekultivācijas un slēgšanas monitoringa veikšanai. 2016.gada 31.decembrī SIA “Zemgales EKO” reorganizācijas procesa ietvaros, poligonu “Grantiņi” nodeva tālākai atkritumu apglabāšanai

SIA "Vides serviss", kā rezultātā, uzkrātos naudas līdzekļus poligona "Grantiņi" rekultivācijai un monitoringa izstrādei SIA "Zemgales EKO" pārskaitīja Bauskas novada domei.

SIA "Zemgales EKO" sadarbībā ar Latvijas vides aizsardzības fonda administrāciju 2018.gadā realizēja projektu "Sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona "Brakšķi" (1.kārtas) rekultivācija". Projekta realizācijai tika saņemts valsts budžeta apakšprogrammas „Vides aizsardzības projekti” finansējumu EUR 156 263 apmērā, bet pašu ieguldījums, kas saņemts no Jelgavas novada pašvaldības, veido EUR 120 130. Projekta realizācijas kopējās izmaksas ir EUR 276 393.

1.8. tabula. Saņemtā Nodarbinātības valsts aģentūras finanšu palīdzība mērķa grupas bezdarbnieku iesaistīšanai aktīvajā nodarbinātības pasākumā, EUR

Nr.	Kad saņemts (gads)	Summa	Saņemšanas mērķis	Nosacījumi
1.	2018	3 461	Atbalsta pasākumā „Pasākumi noteiktām personu grupām”	Bezdarbnieku nodarbināšana subsidētajās darba vietās, lai palīdzētu bezdarbniekiem izprast darba tirgus prasības, veicinātu bezdarbnieku iekļaušanos sabiedrībā un iekārtošanos pastāvīgā darbā
2.	2019	6 583		

2018.gadā SIA "Zemgales EKO" sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru izveidoja piecas jaunas darba vietas.

1.9. tabula. SIA "Zemgales EKO" peļņas vai zaudējuma aprēķins, EUR

Posteņi	2016	2017	2018	2019
Neto apgrozījums	640 146	234 641	216 102	251 606
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	-881 269	-550 346	-627 480	-597 980
Bruto peļņa	-241 123	-315 705	-411 378	-346 374
Pārdošanas izmaksas	-656	0	0	0
Administrācijas izmaksas	-88 173	-68 675	-84 100	-96 187
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	473 054	388 940	480 282	515 401
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	-252 888	-95 267	-42 175	-22 160
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	-1 063	-575	-339	-432
Peļņa vai zaudējumi pirms Kapitālsabiedrības ienākuma nodokļa	-110 849	-91 282	-57 710	50 248
Kapitālsabiedrības ienākuma nodoklis	0	0	-31	-19
Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas	-110 849	-91 282	-57 741	50 229
Pārskata gada peļņa	-110 849	-91 282	-57 741	50 229

1.11. SIA “Zemgales EKO” sadarbības partneri

1.10. tabula. SIA “Zemgales EKO” patstāvīgie debitori, EUR

Debitori	2017	2018	2019
Eco Baltia vide SIA	0	32035.20	107592.04
EKO Rija SIA	7223.70	7230.96	7030.10
Ekobaze Latvia SIA	7844.88	19224.05	5002.48
FERO M SIA	2228.60	1631.70	1068.55
Latvijas Zaļais punkts AS	31692.43	44384.97	42816.48
Lykkegaard SIA	629.20	1022.45	786.50
Pet Baltija AS	20231.90	24033.80	16360.16
R Recycling SIA		20073.84	39777.52
Vīgranti SIA	1410.05	2996.40	510.33
VVV Recycling SIA		2410.32	7030.10
Zaļais centrs SIA	3718.68	3718.68	3668.50
Zaļais cikls SIA	11551.14	1573.97	6628.14
Zaļā josta SIA	3718.68	3718.68	4235.00

1.10. tabula. SIA “Zemgales EKO” patstāvīgo kreditori, EUR

Kreditori	2017	2018	2019
Almont SIA	1932.25	951.86	1298.25
A.G.A. LTD SIA	6210.74	6664.79	7337.85
Astarte-Nafta SIA	4916.43	5906.47	11283.17
Auto Fans SIA	1050.13	1263.32	3516.94
Chartwell Marketing Latvia Ltd SIA	1653.00	1653.00	1653.00
Dobeles komunālie pakalpojumi SIA	2506.16	2441.56	2535.21
Emburga Pluss SIA	4014.78	5645.13	4410.45
Jelgavas komunālie pakalpojumi SIA	156353.70	177821.54	143132.80
Jelgavas ūdens SIA	37396.87	14145.32	2385.14
Kanciers SIA	1599.53	1981.66	2396.40
KULK SIA	62959.38	333160.59	74245.55
Latvijas Vides ģeoloģijas un metroloģijas centrs VSIA	7802.90	4292.98	7283.27
MAXIMA Latvija SIA	10088.39	10449.38	10682.43
Mega Sargs SIA	2867.88	2789.04	2877.24
SELLIT SIA	1829.25	1636.31	2917.46
STOKKER SIA	4687.26	3598.81	14546.61
Valkas MD SIA	4792.33	919.85	485.94
Vides serviss SIA	11165.03	10174.42	3520.13

2. Nozares apraksts, tās tendences un to analīze

Pēdējo divu desmitgadu laikā ES pakāpeniski uzlabojas atkritumu apsaimniekošana atbilstīgi ES atkritumu apsaimniekošanas hierarhijas principiem. 1995.gadā vidēji 64% sadzīves atkritumu nonāca poligonos. 2000.gadā šis vidējais rādītājs bija sarucis līdz 55%, savukārt vidējais reciklēšanas rādītājs bija 25%. 2016.gadā visā ES poligonos nonāca tikai 24 % majsaimniecības atkritumu, bet reciklēšana bija kāpusi līdz 46%. Tomēr vēl aizvien pastāv lielas atšķirības starp dažādām ES dalībvalstīm, un risināmās problēmas nav mazas. 2016.gadā 10 dalībvalstis vēl aizvien poligonos apglabāja vairāk nekā 50% no majsaimniecības atkritumiem, un sešās no tām tika sadedzināti vismaz 40% atkritumu.

Latvijā ir izstrādāts un spēkā esošs Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.–2020.gadam, kas ir saskaņots ar Eiropas Savienības izvirzītajiem mērķiem attiecīgajā laika periodā. Būtiski uzsvērt, ka šobrīd Eiropas Savienība ir saskaņojusi mērķus par apglabājumu atkritumu īpatsvara samazināšanu un pārstrādājamo atkritumu īpatsvara palielināšanu līdz pat 2035.gadam, kas tieši ietekmēs kā nākamā perioda Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu Latvijā, tā arī Kapitālsabiedrības darbību vidēja termiņa attīstības stratēģijas ietvaros.

Pašreiz Latvijā spēkā esošajā Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2013.–2020.gadam ir noteikti sekojoši atkritumu apsaimniekošanas mērķi:

1. novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
2. nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu;
3. nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts), un, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
4. nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam šobrīd ir tikai izstrādes stadijā.

Organizējot, plānojot un veicot atkritumu apsaimniekošanu, jāievēro prasības šādā prioritārajā secībā:

1. novērst atkritumu rašanos;
2. samazināt radīto atkritumu daudzumu (apjomu) un bīstamību;
3. veicināt atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai;
4. atkārtoti izmantot pienācīgi sagatavotus atkritumus;
5. veicināt atkritumu pārstrādi;
6. veikt atkritumu reģenerāciju citos veidos, piemēram, iegūstot enerģiju;
7. veikt atkritumu apglabāšanu tādā veidā, lai netiktu apdraudēta vide, cilvēku dzīvība un veselība;
8. nodrošināt slēgto atkritumu izgāztuvju un atkritumu poligonu rekultivāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Saskaņā ar izvirzītajām valsts prasībām Kapitālsabiedrība ir tieši iesaistīta atkritumu sagatavošanā atkārtotai izmantošanai; veicina atkritumu pārstrādi; nodrošina atkritumu poligona “Brakšķi” 1.kārtas krātuves pēc rekultivācijas monitoringu un apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Lai valstī maksimāli īsā laikā panāktu pozitīvu attīstību atkritumu apsaimniekošanā, izveidojot vides prasībām atbilstošu atkritumu apglabāšanas infrastruktūru, un efektīvi izmantotu pieejamos vietējos resursus un piesaistītu ES fondu līdzekļus, izstrādājot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2006.-2012.gadam, tika noteikti un darbojas 10 atkritumu apsaimniekošanas reģioni (AAR). SIA “Zemgales EKO” darbojas Zemgales atkritumu apsaimniekošanas reģionā.

Atkritumu apsaimniekošanas reģioni tika veidoti, ņemot vērā ekonomiskās analīzes, kas tika veiktas „Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas stratēģijas Latvijai 1998.-2010” izstrādes laikā, un uzskatāmi par indikatīviem.

Valstī ir pieņemts lēmums paralēli dalīto atkritumu vākšanas sistēmai izveidot arī atsevišķu dzērienu iepakojumu depozīta sistēmu.

Dalītās vākšanas sistēma Latvijā jau ir ieviesta, un tās attīstībā gadu gaitā ieguldīti līdzekļi, izveidojot dalītās vākšanas punktus un laukumus, uzstādot īpašus dalītās atkritumu vākšanas konteinerus, izbūvējot šķirošanas līnijas. Sistēmā jau investēti gan pašvaldību, gan ES fondu, gan privātie līdzekļi. Dalītā atkritumu vākšana ar katru gadu strādā veiksmīgāk, un sašķirotā iepakojuma apjoms Latvijā aug.

Latvija uzņēmusies saistības līdz 2020.gadam uz pusi samazināt to atkritumu daudzumu, kas tiek apglabāts poligonos. Apglabājamo atkritumu daudzums poligonos būs būtiski jāsamazina arī nākamajās desmitgadēs, līdz ar ko pieaugs atkritumu apglabāšanas izmaksas kā privātpersonām, tā arī juridiskām personām. Līdz ar to perspektīvā vēl vairāk

palielināsies dalīto atkritumu savākšanas punktu un šķirošanas līniju nozīme pašvaldību līmenī.

Eiropas Parlaments 2018.gada 18.aprīlī apstiprināja jaunus aprites ekonomikas noteikumus, tā atbalstot vērīgu atkritumu pārstrādes mērķu noteikšanu ar mērķi uzlabot situāciju vides un veselības jomā, kā arī sniegt ieguldījumu cīņā ar klimata pārmaiņām. Četri apstiprinātie likumprojekti ir soļi ceļā uz aprites ekonomiku jeb sistēmu, kurā produktu, materiālu un resursu vērtība tiek saglabāta pēc iespējas ilgāk.

Līdz 2025.gadam vismaz 55% mājtsaimniecību un uzņēmumu radīto sadzīves atkritumu nepieciešams pārstrādāt. Līdz 2030.gadam mērķrādītājs pieaugs līdz 60%, bet līdz 2035.gadam – līdz 65%. Līdz 2025.gadam jāpārstrādā 65% iepakojuma materiālu, bet līdz 2030.gadam – 70%. Noteiktiem iepakojuma veidiem – papīram un kartonam, plastmasai, stiklam, metālam un kokam – noteikti atšķirīgi mērķrādītāji.

Saskaņā ar Eurostat informāciju 2016.gadā Latvijā tika pārstrādāti nepilni 30% atkritumu, bet vairāk nekā 70% nonāca poligonos. 2035. gadā poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars nedrīkstēs pārsniegt 10%.

Līdz 2025.gadam jānodrošina atsevišķa tekstilizstrādājumu un bīstamo atkritumu savākšana no mājtsaimniecībām. Līdz 2024.gadam jānodrošina arī bioloģiski noārdāmu atkritumu atsevišķa savākšana vai kompostēšana mājās.

Ir paredzēti arī stingrāki noteikumi par reciklēšanas rādītāju aprēķināšanu, kuri palīdzēs labāk sekot līdzi tam, cik sekmīgi norit pāreja uz aprites ekonomiku.

2.1. tabula. Izlietotā iepakojuma reciklēšanas mērķrādītāji

Atkritumu veids	Līdz 2025.gadam	Līdz 2030.gadam
Viss iepakojums	65%	70%
Plastmasa	50%	55%
Koksne	25%	30%
Melnie metāli	70%	80%
Alumīnijs	50%	60%
Stikls	70%	75%
Papīrs un kartons	75%	85%

2.1. Zemgales reģiona teritorija un iedzīvotāji

Zemgales atkritumu apsaimniekošanas reģionu (turpmāk – ZAAR) veido Jelgavas pilsēta un 9 novadi – Auces, Dobeles, Iecavas, Jelgavas, Ozolnieku, Rundāles, Tērvetes un Vecumnieku novadi.

Reģiona kopēja platība ir 5465 km² vai 8% no valsts kopējās teritorijas. Novadu teritorija aizņem 5405 km² jeb 98,9% no reģiona kopplatības, Jelgavas pilsētas teritorijas aizņem 60 km² jeb 1,1% no reģiona kopplatības.

Saskaņā ar INTERGEO plānošanas dokumenta „Zemgales reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2014.–2020.gadam” monitoringa ziņojumu, 2018.gada 1.janvārī ZAAR pašvaldībās iedzīvotāju skaits bija 160 729 personas, kopš 2013.gada 1.janvāra iedzīvotāju skaitam samazinoties par 6% jeb 9 691 personu.

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datu bāzē pieejamās informācijas 2013.gada sākumā Zemgales reģionā bija 170 420 iedzīvotāju tas ir 8,4% no kopējā visas valsts iedzīvotāju skaita. Jelgavas pilsētā iedzīvotāju skaits bija 57 773 (33.9%) un novados kopā 11 2647 (66.1%) iedzīvotāju. Iedzīvotāju blīvums Jelgavas pilsētā bija 963 iedz./km² un novadu teritorijā – 34.4 iedz./km².

2.2. Zemgales atkritumu apsaimniekošanas sistēmas raksturojums

Sadzīves atkritumu, dalītu atkritumu vākšanu un sadzīvē bīstamo atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā pašvaldības organizē atbilstoši saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, ievērojot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu un reģionālos plānus.

ZAAR ir izveidoti šādi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objekti:

- sadzīves un dalīti vāktu atkritumu savākšanas sistēma katrā reģiona pašvaldībā (transports, konteineri nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanai, konteineri dalīti vāktiem atkritumiem, laukumi šķirotu atkritumu savākšanai);
- divi reģionālie atkritumu apglabāšanas poligoni – poligons „Brakšķi”, Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā;
- dalīti savāktu atkritumu šķirošanas līnija Ganību ielā 84, Jelgavā;
- nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes iekārta un bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukums „Brakšķos”, Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā;
- bioloģiski noārdāmo sadzīves atkritumu uzkrāšanas šūna biogāzes iegūšanai un biogāzes koģenerācijas stacija Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā.

2.3. Atkritumu sastāva novērtējums

Nešķirotu sadzīves atkritumu morfoloģiskais sastāvs ir pamata faktors, kas nosaka atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras elementu izvēli, nepieciešamās jaudas un

tehnoloģiskos risinājumus. Analizējot vairāku Latvijā veiktu pētījumu rezultātus, secināts, ka nešķirotu mājsaimniecības un tiem pielīdzināmo atkritumu sastāvā ietilpstošās plūsmas ir sekojošas:

1. Bioloģiski noārdāmie atkritumi (t.sk. pārtikas un dārzu atkritumi) ~ 41%;
2. Reģenerējami materiāli (papīrs, kartons, polimēri, stikls, metāls, kompozītmateriāli, daļa celtniecības atkritumu) ~ 46%;
3. Apglabājamie atkritumi (galvenokārt inertie atkritumi, autiņbiksītes u.c. pārstrādei nederīgi materiāli) ~ 11%;
4. Bīstamie atkritumi (t.sk. EEIA) ~ 2%.

Analizējot atkritumu sadalījumu var prognozēt, ka, neskaitot bioloģiski noārdāmos atkritumus (BNA), no kopējās atkritumu plūsmas ir atgūstami līdz 46% dažādu pārstrādei derīgu materiālu, kas ir izmantojami gan kā otrreizējās izejvielas, gan otrreizējie energoresursi. Atgūstamais atkritumu apjoms un to izmantošanas iespējas ir tieši atkarīgas no izmantotās atkritumu reģenerācijas metodes.

Saskaņā ar 2017.gada datiem Jelgavā apglabāti 42% atkritumu, bet 58% nodoti reģenerācijai. Būtiski atzīmēt, ka vēl 2016.gadā Jelgavas pilsētā tika apglabāti vien 34% atkritumu, kas saistīts ar pilsētā strādājošās nedalīto atkritumu šķirošanas līnijas darba cikliem un tehnisko stāvokli. Saskaņā ar INTEGRO veikto monitoringa ziņojumu 2018.gadā kopumā Zemgales atkritumu apsaimniekošanas reģionā kopumā, kopš 2013.g. poligonos apglabāto atkritumu daudzums pieaudzis par 47%. Turklāt, 2017.gadā tikai 12% no pašvaldības savāktajiem atkritumiem ir šķiroti, bet 88% tiek savākti kā nešķiroti sadzīves atkritumi, un pēc tam pāršķiroti vai apglabāti atkritumu poligonos.

Nemot vērā iepriekš minēto, jāsecina, ka otrreizējo izejvielu atgūšanā vislielākais potenciāls ir tieši dalītās vākšanas sistēmai (iegūstami kvalitatīvāki otrreizēji izmantojamie atkritumi). Veicot materiālu atgūšanu mehāniski šķirojot nešķirotus sadzīves atkritumus praktiski nav iespējams atgūt papīra un kartona atkritumus, jo tie nonākot saskarē ar BNA, tiek sabojāti un nav iespējams tos atkārtoti pārstrādāt. Mehāniskā atkritumu šķirošana nav piemērojama arī stikla atšķirošanai, jo stikla izstrādājumi savākšanas, pārvadāšanas un apstrādes laikā saplīst, kā rezultātā veidojas smalki inertie atkritumi, kuru turpmākā reģenerācija nav iespējama.

Tas ir nozīmīgi arī ES izvirzītā mērķa, samazināt apglabājamo atkritumu īpatsvaru dalībvalstīs vismaz līdz 10% no kopējā daudzuma līdz 2035.gadam. Vienlaicīgi nepieciešams uzsvērt, ka tik būtisku apglabājamo atkritumu daudzuma samazinājumu iespējams panākt vienīgi realizējot nopietnas reformas valsts un ES politikas līmenī attiecībā uz taras depozīta

sistēmas ieviešanu, iepakojuma aprites sistēmas reglamentēšanu un kontroli, kā arī citām nacionāla mēroga iniciatīvām.

2.4. Atkritumu daudzuma un sastāva prognoze

Saražoto mājsaimniecības atkritumu daudzumu ietekmē iedzīvotāju skaits reģionā – prognozes sagatavošanā tika ņemti vērā demogrāfiskie rādītāji laikā periodam no 2014.–2020.gadam, kuros tik paredzēts reģiona iedzīvotāju skaita samazinājums no 0,24% līdz 0.43% gadā, bet jau šobrīd redzams, ka iedzīvotāju samazinājums ir ievērojami būtiskāks. Proti, saskaņā ar INTERGEO 2018.gada monitoringa ziņojumā publicēto informāciju, kopš 2013.gada iedzīvotāju skaits Zemgales reģionā samazinājies par 6% jeb turpat trīs reizes straujāk par prognozēto. Vienlaicīgi nepieciešams atzīmēt, ka saskaņā ar Centrālās Statistikas pārvaldes datiem apskatāmajā laika periodā Jelgavas pilsētā iedzīvotāju skaits ir samazinājies no 57 773 līdz 56 383 personām jeb par 2,4%, kas caurmērā atbilst reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas plānā prognozētajam.

Iedzīvotāju saražotā atkritumu apjoma izmaiņas ietekmē iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) dinamika, pieņemts, ka atkritumu apjoma izmaiņām pielietotais koeficients ir vienāds ar 1/3 no IKP izmaiņām salīdzināmajās cenās. Prognozē izmantota IKP dinamika saskaņā ar LR Finanšu ministrijas sagatavotajām prognozēm – IKP izmaiņas salīdzināmās cenās ir 2013.gadam – 3.7%; 2014.–2020.gadam – 4.0%.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2013.–2020.gadam prognozētais saražoto sadzīves atkritumu daudzums apskatāmajā laika periodā no 2013.–2020.gadam bija 366 403 tūkstoši tonnu. Analizējot dokumentu ir redzams, ka tika prognozēta saražoto atkritumu daudzuma neliels pieaugums, jo stabilizējoties un attīstoties ekonomikai pieaug arī atkritumu apjoms. Saskaņā ar prognozi Jelgavas pilsētā savākto atkritumu daudzumam 2017.gadā bija jābūt 22 246 tonnām, bet faktiski tika savāktas 24 976 jeb 12,3% vairāk par prognozēto. Attiecīgi Zemgales reģionā kopumā tika prognozēts savākt 46 083 tonnas atkritumu, bet faktiski tika savāktas 47 326.6 tonnas jeb 2,7% vairāk. Jāņem vērā, ka pārskata periodā saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem iedzīvotāju skaits Jelgavā samazinājies no 57 949 līdz 56 743 personām jeb par 2%, kas atšķirībā no pārējā reģiona atbilst prognozētajam līmenim.

2017.gadā saskaņā ar Zemgales atkritumu apsaimniekošanas plānā 2014.–2020.g. prognozēto Jelgavas pilsētā bija plānots savākt 22 542 tonnas sadzīves atkritumu, kamēr saskaņā ar INTEGRO monitoringa ziņojumu faktiski tika savāktas 24 976 tonnas jeb par 10,8% vairāk. Kā liecina INTERGEO veiktajā atkritumu apsaimniekošanas plāna monitoringa

ziņojumā 2018.gadā, tas var liecināt gan par attīstītāku un pilnvērtīgāku atkritumu savākšanas sistēmu, gan augstāku radīto atkritumu apjomu uz vienu iedzīvotāju mājstāvēniecībās.

Korelējot atkritumu apsaimniekošanas plānā minēto prognozi ar nosacījumu, ka saglabājas esošā ekonomiskā izaugsme arī turpmāk, iespējams plānot savākto atkritumu daudzuma pieaugumu Jelgavas pilsētā sekojoši:

2.2. tabula. Savāktā sadzīves atkritumu daudzuma prognoze Jelgavas pašvaldības mājstāvēniecībās, tonnās

Pašvaldība	2020	2021	2022	2023
Jelgavas pilsēta	25 985	26 330	26 680	27 035

Samazinoties IKP izaugsmei no 4% gadā līdz 3% gadā, savākto atkritumu daudzuma pieaugums varētu būt mērenāks.

Attīstoties dalītai atkritumu vākšanas sistēmai, reģionā pieaug arī dalīti vākto atkritumu daudzums un samazinās poligonos apglabājamo atkritumu daudzums. Vienlaicīgi nepieciešams atzīmēt, ka ir ļoti grūti mainīt iedzīvotāju paradumus un domāšanu attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu. Tajā pašā laikā Kapitālsabiedrības savākto dalīto atkritumu daudzums pieaug vidēji par 20% gadā. To veicinājis gan pieaugušais pieejamo konteineru skaits dalītajiem atkritumiem, gan pieaugošais atkritumu savākšanas tarifs, gan iedzīvotāju izpratne par vides ilgtspēju. Zinot, ka Zemgales reģionā 2017.gadā tikai 12% no pašvaldības savāktajiem atkritumiem ir šķiroti, bet 88% tiek savākti kā nešķiroti sadzīves atkritumi, un pēc tam pāršķiroti vai apglabāti atkritumu poligonos, šāda Kapitālsabiedrības savākto dalīto atkritumu daudzuma pieaugums vērtējams kā mērens, ko nepieciešams turpināt arī nākamajos gados.

Kapitālsabiedrība, rūpējoties par apglabājamo atkritumu samazināšanu pilsētā, arī turpmāk ir nozīmīgi nodrošināt papildus dalīto atkritumu pieņemšanas iespējas, kā arī izglītēt sabiedrību par atkritumu šķirošanas priekšrocībām, rūpējoties par sabiedrības veselību un apkārtējās vides ilgtspēju.

3. Kapitālsabiedrības attīstības stratēģija

3.1. Stratēģijas izstrādes pamatnostādnes

Izstrādājot Sabiedrības vidēja termiņa attīstības stratēģiju par mērķi tiek izvirzīts:

1. samazināt noglabājamo atkritumu daudzumu, izmantojot labākos pieejamos tehniskos paņēmienus resursu izmantošanas efektivitātes palielināšanu un ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības veicināšanu;
2. attiecībā uz jau radītajiem atkritumiem, nodrošināt ka:
 - a. atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un veselībai;
 - b. lielākā daļa atkritumu tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts) vai nekaitīgā formā;
 - c. apglabājamo atkritumu daudzums tiek samazināts līdz minimumam un atkritumi tiek iznīcināti vai apglabāti sabiedrības veselībai un videi drošā veidā;
 - d. atkritumi tiek apstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām.

3.2. Kapitālsabiedrības misija, vīzija un vērtības

Vīzija

SIA „Zemgales EKO” jāklūst par Latvijā labāko reģionālo atkritumu šķirošanas uzņēmumu, kas ir iecienīts ne vien jelgavnieku un tuvākās apkārtnes iedzīvotāju vidū, bet arī nozares ekspertu vidē, sniedzot konsultācijas un labās prakses piemērus par atkritumu šķirošanas efektivizāciju, sabiedrības izglītošanu atkritumu šķirošanas jomā, savā darbībā rūpējoties par apkārtējās vides ilgtspējas nodrošināšanu un augstu darba standartu ievērošanu.

Misija

Efektīva un finansiāli ilgtspējīga Kapitālsabiedrības apsaimniekošana, attīstot SIA „Zemgales EKO” vietējā līmenī kā atpazīstamu atkritumu šķirošanas uzņēmumu, kas nodrošina augstas kvalitātes pakalpojumus.

Vērtības

1. Kapitālsabiedrības apsaimniekotie sabiedriskie objekti ir atvērti, pieejami un sasniedzami.
2. Kapitālsabiedrība ir droša gan tā vides, gan pieejamo pakalpojumu ziņā.
3. Kapitālsabiedrība ne vien sniedz augstas kvalitātes pakalpojumus, bet arī izglīto sabiedrību par atkritumu šķirošanas nozīmi ilgtspējīgas vides saglabāšanai.
4. Kapitālsabiedrība savā darbībā ievēro augstus darba standartus.

3.3. Kopējais stratēģiskais ietvars

Kapitālsabiedrības attīstības mērķi ir saistīti ar darbībām, lai Jelgavas pilsētā palielinātu atkārtotajai izmantošanai savākto atkritumu daudzumu un līdz ar to samazinātu poligonos apglabājamo atkritumu daudzumu; uzturētu sakoptu apkārtējo vidi; nodrošinātu sabiedrisko tualešu pakalpojumu pašvaldības teritorijā.

Galvenie šķirotu atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības mērķi vērsti uz:

1. sabiedrības izglītošanu un apziņas maiņu, lai ieviestu jēdzienu „nav atkritumu, ir tikai resursi”;
2. patērētājam pieejamāka savākšanas infrastruktūras tīkla un pakalpojumu daudzveidības nodrošināšanu, lai pēc iespējas lielāks daudzums un augstākas kvalitātes otrreizējo izejvielu nonāktu atpakaļ saimnieciskā apritē, apritē atgriežamo resursu kvalitātes uzlabojumu, sagatavojot tos reģenerācijai;
3. apglabājamo atkritumu daudzumu iespējamo samazināšanu;
4. atkritumu apglabāšanas ietekmi uz sabiedrības veselību un visiem vides faktoriem samazināšanu (gaiss, virszemes ūdeņi un gruntsūdeņi, augsne, augu un dzīvnieku valsts u.c.).

Īstenojamie darbi stratēģiskā ietvara mērķu realizēšanai vidējā termiņā:

1. palielināt pārstrādei nodoto atkritumu daudzumu;
2. nodrošināt un nepieciešamības gadījumā atbilstoši sabiedrības vajadzībām koriģēt Kapitālsabiedrības sniegto sabiedriski nozīmīgo pakalpojumu darba laiku;
3. regulāri informēt sabiedrību par Kapitālsabiedrības sniegtajiem pakalpojumiem, aktualitātēm;
4. veicināt plašsaziņas līdzekļu informētību un izpratni par Kapitālsabiedrības darbu un tā darbības aktualitātēm;
5. izglītēt sabiedrību par atkritumu šķirošanas iespējām un vietām, apkārtējās vides ilgtspējas nozīmīgumu, atkritumu šķirošanas un tīras apkārtējās vides ietekmi uz dzīves kvalitāti un apkārtējo veselību, iespējām dalītos atkritumus izmantot jaunos saimnieciskās darbības ciklos;
6. nodrošināt, veicināt un attīstīt visa veida sociālos pasākumus kā aktivitātes ar noteiktu regularitāti, tādējādi stiprinot Kapitālsabiedrības kā aktīvas un ieinteresētas personas tēlu; īpaši organizējot sakopšanas talkas Jelgavas pilsētas teritorijā, veicinot apkārtējās vides sakārtošanu un tās piesārņošanas samazināšanu ilgtermiņā;

7. stiprināt Kapitālsabiedrības sociālo lomu, sadarbojoties ar Nodarbinātības Valsts aģentūru, iesaistot darba tirgū ilgstošos bezdarbniekus, kā arī sniedzot vasaras nodarbinātības iespējas skolēniem;
8. jānodrošina poligona “Brakšķi” 1.kārtas krātuves pēc rekultivācijas monitoringu un apsaimniekošanu;
9. jāveicina klientu apmierinātības paaugstināšana, sniedzot skaidru un uzskatāmu informāciju par pieejamajiem pakalpojumiem;
10. nodrošināt drošu vidi Kapitālsabiedrības darbiniekiem un klientiem, pārliecinoties par darba drošības tehnikas zināšanām un ievērošanu Kapitālsabiedrībā;
11. iesaistīt Jelgavas iedzīvotājus un Kapitālsabiedrības klientus SIA “Zemgales EKO” sniegto pakalpojumu uzlabošanas procesā, veicot apmierinātības un ierosinājumu aptaujas;
12. palielināt juridiskām personām pieejamo šķiroto atkritumu konteineru skaitu;
13. nodrošināt dažādas šķirošanas akcijas, kuru laikā iedzīvotājiem tiek sniegta iespēja nodot atkritumus otrreizējai pārstrādei un piedalīties balvu izlozē.

4. Kapitālsabiedrības stipro un vājo pušu analīze (SVID)

4.1. tabula. SIA “Zemgales EKO” stipro un vājo pušu, iespēju un draudu (risku) analīze

Stiprās puses: • Ilgstoša pieredze dalīto atkritumu apsaimniekošanā; • Efektīva sadarbība ar valsts, pašvaldību institūcijām; • Stabils un pieredzējis kolektīvs, profesionāla vadības komanda; • Regulāra sabiedrības izglītošana dažādās mērķa grupās.	Vājās puses: • Personāla novecošana (liela daļa darbinieku ir pirms pensijas un pensijas vecumā) un grūtības gados jaunu speciālistu piesaistē; • Zems darbinieku atalgojums; • Nepietiekoši finansiālie līdzekļi kapitālieguldījumiem infrastruktūras sakārtošanā, kas ļautu uzlabot pakalpojumu kvalitātes atbilstību klientu prasībām; • Ierobežota finansējuma dēļ ir ierobežota darbinieku atalgojuma paaugstināšanas iespējas; • Ierobežotas finanšu iespējas iegādāties jaunas iekārtas, mašīnas.
Iespējas: • Ārējā finansējuma piesaiste infrastruktūras sakārtošanai, personāla apmācībām, speciālistu atalgojumam; • Veicinām darbinieku tālākizglītību apmaksājot kursus; • Turpināt sadarbību ar nozares partneriem; • Maksas pakalpojumu plašāka attīstība un mārketingis; • Infrastruktūras attīstība.	Draudi: • Sociāli ekonomiskās situācijas pasliktināšanās valstī un pilsētā – iedzīvotāju maksātspējas samazināšanās, bezdarba palielināšanās; • Pašvaldības finansējuma samazināšanās; • Esošā personāla novecošanās tendences turpināšanās; • Neparedzētas normatīvo aktu prasību izmaiņas, kas palielina administratīvo slogu vai kuru realizēšanai nepieciešamas būtiskas investīcijas, kā arī nozares normatīvo aktu regulējuma nepilnības; • Personāla atalgojuma pieaugums pie nemainīga SIA “Zemgales EKO” finansējuma, saistībā ar izmaiņām normatīvajos aktos.

Ievērojot norādīto, atzīstams, ka Stratēģija veidota uz ilgtspējīgas attīstības pamatiem, nodrošinot sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu un konkurētspēju ilgtermiņā. Tāpat, ņemot vērā SIA “Zemgales EKO” kapacitāti, secināms, ka Kapitālsabiedrība ir spējīga darboties mainīgas ekonomiskās vides apstākļos.

5. Risku analīze

SIA “Zemgales EKO” savā darbībā ir pakļauta dažādiem riskiem. Izvairīties no riska nav iespējams, bet to var paredzēt, novērtēt un censties pret to nodrošināties, samazināt riska pakāpi. Apzinot galvenos riskus, ir noteikti galvenie uzdevumi to novēršanai, samazināšanai.

5.1. tabula. SIA “Zemgales EKO” risku analīze

Nr.	Apzināto risku veidi	Uzdevumi risku novēršanai/ mazināšanai
1.	Operacionālie riski: - Iekšējie krāpnieciskie darījumi; - Ārējie krāpnieciskie darījumi; - Nekorekta attieksme pret klientiem, neatbilstoši produkti un komercdarbības prakse; - Materiālo aktīvu bojājumi - vandālisms, ugunsgrēki, plūdi; - Komercdarbības pārrāvumi un sistēmu kļūdas (defekti); - Nepilnības izpildes, piegādes un procesa vadībā; - Cilvēkresursu nepietiekamība; - Personāla pieredzes trūkums; - Personāla atbildība par savu darbu un tā kvalitāti; - Personāla mainība.	- Nepieciešams veikt ieguldījumus atbilstošās datu apstrādes un informācijas drošības tehnoloģijās; - Reglamentēt SIA “Zemgales EKO” darba procesu, aktualizēt regulāro reglamentējošo dokumentu bāzi; - Regulāri pilnveidot un pārraudzīt iekšējās kontroles sistēmas (limitu pārskatīšana, atskaišu sistēmas pilnveidošana, organizatoriskās struktūras pārskatīšana atbilstoši SIA “Zemgales EKO” attīstības tempiem u.c.); - Ievērot pilnvaru sadalījuma principu un pakļautību; - Atlasīt kvalificētus speciālistus, spēcīgas, uzņēmumam lojālas darbinieku komandas veidošana; - Pastāvīgi organizēt darbinieku apmācību un to kvalifikācijas celšanu; - Darbinieku aizstāšanas nodrošināšana, informācijas apmaiņas pastāvīga nodrošināšana.
2.	Vides riski: - Darba apstākļi, epidēmijas un citi līdzīga rakstura riski; - Vētras un/vai ugunsgrēki; - Vides piesārņojums.	- Nepieciešams izmantot obligāto un brīvprātīgo apdrošināšanu (īpašuma, tehnikas, iekārtas, darbinieku veselības); - Nodrošināt apsardzes sistēmu; - Ievērot darba drošības un ugunsdrošības noteikumus; - Ievērot vides aizsardzības normatīvo aktu prasības; - Ievērot Epidemioloģiskos drošības pasākumus epidēmijas izplatības laikā.
3.	Tirgus riski: - Klientu skaita samazināšanās; - Dalīto atkritumu vākšanas konkurences pieaugums; - Jaunas prasības kvalitātes un citos standartos.	- Sekot līdzi tirgus izmaiņām (cenu svārstībām, pieprasījuma un piedāvājuma izmaiņām, klientu maksātspējai); - Sekot līdzi potenciālo konkurentu darbībai, klientu vajadzībām un vērtību maiņai; - Uzlabot sniegto pakalpojuma kvalitāti, ieviest jauninājumus, meklēt jaunus klientus, plānot un attīstīt jaunus papildus pakalpojumus.

Nr.	Apzināto risku veidi	Uzdevumi risku novēršanai/ mazināšanai
4.	Finanšu riski: • Iedzīvotāju maksātspējas samazināšanās • Neparedzamas izejmateriālu, tehnisko līdzekļu un resursu cenu paaugstināšanās; • Dalīto atkritumu cenu izmaiņas pasaules tirgū; • Pašvaldības piešķirtā finansējuma samazinājums; • Normatīvo aktu izmaiņas; • Neplānoti izdevumi (soda naudas, tiesvedība).	• Nepieciešams veidot finanšu rezerves, uzkrājumus; • Regulāri sekot līdzi SIA “Zemgales EKO” naudas plūsmai; • Sadarboties ar vairākiem biznesa partneriem; • Veikt mērķtiecīgu un sistemātisku darbu debitoru parādu uzraudzībai, optimizācijas pasākumu ieviešana; • Regulāri sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām; • Precīza budžeta plānošana; • Ievērot piešķirtā pašvaldības finansējuma izlietojuma mērķus.
5.	Reputācijas riski: • Negatīvs sabiedrības viedoklis par SIA “Zemgales EKO”; • Negatīvs sabiedrības viedoklis par SIA “Zemgales EKO” sniegtajiem pakalpojumiem; • Darbinieku motivācijas zaudēšana; • Sadarbības partneru zaudēšana.	• Nepieciešams nodrošināt ārējo un iekšējo normatīvo aktu un regulējošo institūciju prasību ievērošanu pastāvīgu kontroli; • Strikti ievērot maksājumu disciplīnu; • Nodrošināt kontroli par atskaišu datu un citas publicējamās informācijas ticamību un precizitāti; • Veikt masu medijos publicējamās informācijas, kura var skart Kapitālsabiedrības reputāciju, pastāvīgu monitoringu; • Profesionālu attiecību uzturēšanas ar sadarbības partneriem, konkurentiem, klientiem, darbiniekiem
6.	Stratēģiskie riski: • Atkritumu apsaimniekošanas nozares politisko prioritāšu maiņa; • Nepietiekami apzināti un noteikti darbības perspektīvie virzieni un mērķi; • Nepietiekami organizatoriskie lēmumi izvirzīto mērķu sasniegšanai.	• Regulāri apmeklēt nozares svarīgākās konferences, seminārus • Pastāvīgi kontrolēt SIA “Zemgales EKO” darbības pašreizējo rādītāju atbilstību izvirzītajiem mērķiem; • Valsts un pašvaldības ekonomisko, politisko un finanšu izmaiņu izvērtēšana;
7.	Ražošanas riski: • Nepietiekošs tehniskās bāzes nodrošinājums; • Novecojušas tehnoloģijas, transporta vienības; • Izejvielu/materiālu kvalitātes neatbilstība; • Iekārtu traucējumi, sistēmas bojājumi.	• Regulāri pārbaudīt iepirkto izejvielu un materiālu kvalitāti un ievērot optimālus to uzglabāšanas apstākļus; • Regulāri sekot līdzi iekārtu tehniskajam stāvoklim, laikus novērst to trūkumus un savlaicīgi plānot jaunu pamatlīdzekļu iegādi.

6. Finanšu darbība

SIA “Zemgales EKO” vidējā termiņa mērķi ir vērsti arī turpmāk strādāt efektīvi, nodrošinot finanšu darbības stabilitāti, spēju pēc iespējas efektīvi pielāgoties ārējo apstākļu radītām izmaiņām, kas ir būtisks priekšnoteikums ilgtspējīgai pastāvēšanai un attīstībai.

6.1. Finanšu mērķi un darbības efektivitāti raksturojošie rādītāji

Efektīvas finanšu plūsmas nodrošināšanai SIA “Zemgales EKO” ir plānotas vairākas aktivitātes:

1. Saglabāt stabilu kopējo ieņēmumu apjomu, līdzsvarot izdevumus ar ieņēmumiem:
 - a. Uzturēt konkurētspējīgu un efektīvu pakalpojumu nodrošināšanu, saglabājot pašreizējo klientu skaitu, kā arī sniedzot iespēju nākotnē piesaistīt jaunus klientus;
 - b. Nodrošināt tehnoloģisko iekārtu un tehnikas modernizāciju, nomainot veco tehniku uz mūsdienīgu, modernu ar plašāku funkcionalitāti;
2. Nodrošināt debitoru parāda apjoma samazinājumu. Lai nodrošinātu Kapitālsabiedrības pakalpojumu sniegšanas kvalitāti un stabilu, vienmērīgu finanšu plūsmu, turpināsies darbs, strādājot ar problemātiskajiem klientiem.
3. Nodrošināt konkurētspējīgu personālu:
 - a. Efektīvas pārvaldības struktūras formēšana un darbinieku skaita optimizācija, samazinot funkciju izpildei nepieciešamo resursu izmaksas;
 - b. Nodrošināt personāla apmācības un kvalifikācijas paaugstināšanu;
 - c. Motivējoša un konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšana darbiniekiem, ņemot vērā veicamā darba sarežģītību un vidējo darba samaksas apmēru valstī.
4. Nodrošināt finanšu stabilitāti un attīstību.
5. Palielināt sniegto pakalpojumu daudzveidību.

6.2. Finanšu prognožu apraksts un pamatojums

Finanšu analīzes objekts ir Kapitālsabiedrības darbības finanšu rezultātu analīze. Finanšu analīzes mērķis ir noteikt Kapitālsabiedrības finansiālo stāvokli un identificēt iespējas pilnveidot esošās finanšu vadības metodes un uzlabot Kapitālsabiedrības finanšu stāvokli.

Finanšu analīzes uzdevumi ir:

1. analizēt Kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības finanšu rezultātus un noteikt finanšu resursu izmantošanas efektivitāti;

2. prognozēt iespējamās finanšu rezultātus, balstoties uz esošajiem saimnieciskās darbības rādītājiem un alternatīviem resursu izmantošanas variantiem;
3. SIA "Zemgales EKO" finanšu stāvokļa pasliktināšanās gadījumā izstrādāt pasākumu plānu finanšu stāvokļa uzlabošanai un finanšu resursu izmantošanas efektivitātes pilnveidošanai.

6.3. Peļņas vai zaudējumu aprēķina prognoze

6.1. tabula. SIA "Zemgales EKO" plānotais peļņas vai zaudējumu aprēķins, EUR

Posteņi	2021	2022	2023
1. Neto apgrozījums	195 900	201 900	208 450
2. Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	-627 399	-654 535	-680 646
3. Bruto peļņa	-431 499	-452 635	-472 196
4. Pārdošanas izmaksas	0	0	0
5. Administrācijas izmaksas	-109 705	-115 225	-120 280
6. Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	560 244	590 269	618 269
7. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	-12 810	-15 810	-18 810
8. Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	-300	-300	-300
9. Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem	5 930	6 299	6 683
10. Kapitālsabiedrības ienākuma nodoklis	-50	-50	-50
11. Peļņa vai zaudējumi	5 880	6 249	6 633

6.4. Balances prognoze

6.2. tabula. SIA "Zemgales EKO" plānotā balance, EUR

Balance	2021	2022	2023
Ilgtermiņa ieguldījumi	341 517	330 017	318 517
Apgrozāmie līdzekļi	154 321	159 338	164 355
t.sk. Krājumi	406	423	440
t.sk. Debitori	38 102	37 602	37 102
t.sk. Naudas līdzekļi	115 813	121 313	126 813
Aktīvs kopā	495 838	489 355	482 872
Pašu kapitāls	201 527	207 776	214 409
t.sk. Pamatkapitāls kopā	2 845	2 845	2 845
t.sk. Rezerves kopā	1	1	1
t.sk. Iepriekšējo gadu nesadalīta peļņa	192 801	198 681	204 930
t.sk. Pārskata gada nesadalīta peļņa	5880	6249	6633
Uzkrājumi	0	0	0
Ilgtermiņa kreditori	236 470	227 257	218 044
Īstermiņa kreditori	57 841	54 322	50 419
Pasīvs kopā	495 838	489 355	482 872

6.5. Kapitālsabiedrības stabilitāti raksturojošie rādītāji

Likviditātes rādītāji - likviditāte ir Kapitālsabiedrības spēja jebkurā laikā atmaksāt savas īstermiņa saistības. Vislikvīdākie apgrozāmo līdzekļu posteņi ir naudas līdzekļi Kapitālsabiedrības kasē un norēķinu kontā bankā. Kapitālsabiedrības likviditāte liecina par to, kāds apgrozāmo līdzekļu daudzums teorētiski ir pietiekams, lai segtu īstermiņa saistības. Kopējās likviditātes koeficients raksturo Kapitālsabiedrības spēju segt īstermiņa saistības (normatīvs > 2). Jo tas ir augstāks, jo augstāk jāvērtē Kapitālsabiedrības maksātspēja. Lielākajā daļā gadījumu visdrošākais likviditātes novērtējums ir pēc naudas līdzekļu lieluma, kurš ir Kapitālsabiedrības rīcībā. Šo rādītāju sauc par absolūtās likviditātes koeficientu (normatīvs > 0.3). Aprēķinot rādītājus, nākamo periodu ieņēmumi, kas ir īstermiņa saistību sastāvā, tiek izslēgti.

Viens no svarīgākajiem Kapitālsabiedrības finansiālā stāvokļa rādītājiem ir **maksātspēja**, t.i., iespēja savlaicīgi un pilnā apmērā nokārtot savas parādu saistības. Tiek noteikts kā saistību kopsummas attiecība pret bilances kopsummu. Normālā līmenī šis rādītājs ir no 0 līdz 0.5. Saistību īpatsvars bilancē raksturo Kapitālsabiedrības finansiālo atkarību no ārējiem aizņēmumiem. Jo augstāks tas ir, jo vairāk parādu ir Kapitālsabiedrībai, jo riskantāka ir situācija, kas to var novest līdz bankrotam.

Rentabilitāte ir Kapitālsabiedrības darbības efektivitātes rādītājs. To nosaka, Kapitālsabiedrības peļņu dalot ar kādu rādītāju, kas ietekmē peļņu. Rentabilitātes vērtēšanai

nav noteiktu kritēriju, to izsaka procentos. Jo augstāks procentu līmenis, jo Kapitālsabiedrības darbība ir efektīvāka.

6.3. tabula. SIA "Zemgales EKO" plānotie Kapitālsabiedrības stabilitāti raksturo šādi rādītāji

Rādītāji	2021	2022	2023
Peļņa vai zaudējumi	5880	6249	6633
Ilgtermiņa ieguldījumi	341 517	330 017	318 517
Apgrozāmie līdzekļi	154 321	159 338	164 355
t.sk. Krājumi	406	423	440
t.sk. Naudas līdzekļi	115 813	121 313	126 813
Aktīvs kopā	495 838	489 355	482 872
Pašu kapitāls	201 527	207 776	214 409
Ilgtermiņa kreditori	236 470	227 257	218 044
Īstermiņa kreditori	57 841	54 322	50 419
t.sk. Nākamo periodu ieņēmumi	9 213	9 213	9 213
Kopējās likviditātes koeficients (Apgrozāmie līdzekļi / Īstermiņa saistības)	3.17	3.53	3.99
Tekošās likviditātes koeficients (Apgrozāmie līdzekļi - Krājumi) / Īstermiņa saistības)	3.17	3.52	3.98
Absolūtās likviditātes koeficients. (Nauda / Īstermiņa saistības)	2.38	2.69	3.08
Saistību īpatsvars bilancē (Kopējās saistības / Aktīvi)	0.59	0.58	0.56
ROE (Peļņa / pašu kapitāls * 100)	2.92	3.01	3.09
Saistību attiecība pret pašu kapitālu (Kopējās saistības / Pašu kapitāls)	1.46	1.36	1.25
Ilgtermiņa ieguldījumu segums ar pašu kapitālu (Pašu kapitāls / Ilgtermiņa ieguldījumi)	0.59	0.63	0.67
Pašu kapitāla īpatsvars (Pašu kapitāls / Aktīvi)	0.41	0.42	0.44

6.6. Kapitālsabiedrības stratēģiskie mērķi

6.3. tabula. SIA "Zemgales EKO" stratēģiskie mērķi 2021.-2023.gadam

Nr.	Uzdevums	Veicamie pasākumi	Sasniedzamie rādītāji	Izpildes termiņš	Atbildīgais (amats)
1.	Stratēģiskais mērķis Nr.1 - Atkritumu šķirošanas infrastruktūru attīstīšana.				
1.1.	Palielināt juridiskajām personām šķiroto atkritumu konteineru skaitu.	Izvietot šķiroto atkritumu konteinerus atkritumu šķirošanai.	Izvietot papildus konteinerus 10 vietās	Pastāvīgi	Valdes loceklis
2.	Stratēģiskais mērķis Nr.2 - Izglītojošo pasākumu organizēšana un atbalstīšana, ilgtspējīga attīstība.				
2.1.	Izglītēt iedzīvotājus: 1. par atkritumu šķirošanas iespējām un vietām; 2. par atkritumu šķirošanas nozīmi vides piesārņošanas mazināšanā; 3. u.c. par sašķiroto atkritumu otrreizējo izmantošanu.	Īstenojot izglītojošas kampaņas, akcijas un konkursus, dažādu tematisku publikāciju ievietošana laikrakstos, informatīvo materiālu (bukletu, informācijas lapas) veidošana un izplatīšana sabiedriski pieejamās vietās.	Īstenot ne mazāk kā 3 pasākumus gadā	Pastāvīgi	Valdes loceklis
3.	Stratēģiskais mērķis Nr.3 - Atkritumu šķirošana ikdienā, nolietoto elektropreču un videi kaitīgo preču nodošana otrreizējai pārstrādei.				
3.1.	Palielināt pārstrādei nodoto atkritumu daudzumu.	Palielināt iedzīvotājiem pieejamo šķiroto atkritumu konteineru skaitu. Palielināt juridiskiem personām šķiroto atkritumu konteineru skaitu. Palielināt šķirojamo atkritumu klāstu.	Ik gadu palielināt pārstrādei nodoto atkritumu daudzumu par 20%.	Pastāvīgi	Valdes loceklis
4.	Stratēģiskais mērķis Nr.4 – Dzīvnieku uzturēšanas uzraudzība.				
4.1.	Dzīvnieku ķeršana un nogādāšana izolatorā	Klaiņojošo dzīvnieku izķeršana un nogādāšana dzīvnieku patversmē, kaķu sterilizācija, mirušo dzīvnieku savākšana	Plānveida bezsaimnieku kaķu izķeršana, sterilizācijas organizēšana un nogādāšana atpakaļ	Pastāvīgi	Valdes loceklis
4.2.	Jelgavas pilsētā klaiņojošo dzīvnieku īslaicīga uzturēšana un aprūpe dzīvnieku patversmē	Noķerto klaiņojošo dzīvnieku izmeklēšana, izmitināšana, uzturēšana, eitanāzija, un kremācija		Pastāvīgi	Valdes loceklis

7. Stratēģijas aktualizēšana un realizācijas kārtība

Kapitālsabiedrības vidēja termiņa stratēģija 2021.-2023.gadam ir izstrādāta balstoties uz līdzšinējo darbības pieredzi un esošās situācijas analīzi, kā arī ņemot vērā stratēģiskās plānošanas dokumentus, līdz ar to var uzskatīt, ka izvirzītie stratēģiskie mērķi ir sasniedzami. Stratēģijas noteiktie kritēriji jāsasniedz pakāpeniski, ik gadu izvērtējot sasniegtos rādītājus. SIA “Zemgales EKO” kapitāla daļas 100% apmērā ir Jelgavas pilsētas pašvaldības īpašums, tad īpašnieks var mainīt izvirzīto mērķu sasniegšanas kārtību, koriģējot izvirzītos kritērijus. Ņemot vērā mainīgos pasaules makro un Latvijas mikro ekonomikas apstākļus, iedzīvotāju migrāciju, būtu nepieciešams ik gadu veikt starp novērtējumu izvirzīto mērķu izpildei un aktualizēt SIA “Zemgales EKO” stratēģiju līdz 2023.gada beigām. Ņemot vērā minēto, kā arī ja tiks konstatētas būtiskas izmaiņas nozarē un tirgos vai SIA “Zemgales EKO” saimnieciskā darbībā, kas liecinās, ka plānotie vidēja termiņa mērķi netiks sasniegti, nepieciešamības gadījumā var tik pārskatīta un grozīta vidēja termiņa darbības stratēģija. Uzraudzību par izvirzīto stratēģisko mērķu sasniegšanu uzdots veikt valdei un darbiniekiem atbilstoši savas kompetences sfērai.

SIA “Zemgales EKO” valdes loceklis

Aleksejs Jankovskis